

DOMAČIN.

DOMAČIN izhaja vsako soboto popoldne, če je ta dan praznik dan poprej ob istem času. — Naročnina za Ljubljano z dostavljanjem na dom: celoletno 3 K, polletno 1 K 50 v, četrletno 75 v; po pošti: celoletno 4 K, polletno 2 K, četrletno 1 K. — Uredništvo je na Miklošičevi cesti št. 16 v I. nadstr. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu DOMAČINA. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. — Inzerati (oglasi): Trikrat razdeljena petit-vrsta pri enkratni objavi 12 v, pri vsaki nadaljnji objavi 8 v, pri dvostopni petit-vrsti v reklamnem delu stane vrsta 20 v. Cela stran 30 K, pri večkratnem objavljanju po dogovoru znaten popust. — Upravništvo je na Miklošičevi cesti št. 16 v I. nadstr.

Štev. 4.

V Ljubljani, dne 23. januarja 1915.

Leto III.

Vpoklicanje črnovojnikov.

Vsi črnovojni zavezanci rojstvenik letnikov 1878, 1879, 1880, 1881, 1882, 1883, 1884, 1885 in 1886, ki so bili na prebiranju v času od 16. dne nevestra do 31. dne decembra 1914. l. ali pozneje do spodaj določenih rokov za odhod v službovanje spoznani, da so sposobni za črnovojno službo z orožjem, morajo odriniti v službovanje, ako se niso že pritegnili na službo z orožjem ali niso bili iz ozirov javne službe ali javnega interesa oproščeni te službe na določen ali nedoločen čas, in morajo torej priti k c. in kr. dopolnilnemu okrajnemu poveljstvu, oziroma k c. kr. deželno-grambovskemu (deželnih strelcev) dopolnilnemu okrajnemu poveljstvu, ki je oznameno v njihovi črnovojni izkaznici, in sicer: 1. Avstrijski državljani: rojstvenik letnikov 1884, 1885, in 1886 1. dne februarja 1915. l.; rojstvenik letnikov 1878, 1879, 1880, 1881, 1882 in 1883 15. dne februarja 1915. l. 2. Ogrski državljani: rojstvenik letnikov 1883, 1884, 1885 in 1886 15. dne februarja 1915. l.; rojstvenik letnikov 1878, 1879, 1880, 1881, in 1882 1. dne marca 1915. l. Tisti, ki

bodo spoznani za sposobne na dodatnem prebiranju po prej imenovanih rokih za odhod na službovanje, morajo v 48 urah potem, ko so bili odbrani, odriniti v službovanje. Za tiste črnovojne zavezance rojstvenik letnikov 1878 do všteti 1886, ki morajo zaradičasne obolevosti šele v poznejšem nego zanje po gorenjih določilih nastavljenem roku odriniti v službovanje, velja za to določen rok, ki ga je posneti iz črnovojne izkaznice, za čas, ob katerem je odriniti k zgoraj omenjenemu poveljstvu. Ako bi bilo v črnovojni izkaznici oznameno c. in kr. dopolnilno okrajno poveljstvo, oziroma c. kr. deželno-grambovsko (deželnih strelcev) dopolnilno okrajno poveljstvo med tem časom menjalo svoje stajališče, morejo temu poveljstvu odkazani črnovojni zavezanci odriniti tudi k c. in kr. dopolnilnemu okrajnemu poveljstvu oziroma k c. kr. deželno-grambovskemu (deželnih strelcev) dopolnilnemu okrajnemu poveljstvu, ki je najbližje njihovemu bivališču. V interesu vsakega črnovojnega zavezanca, ki odhaja na službovanje, je, da prinese seboj par močnih čevljev (eventualno škornjev, opank), potem toplo volneno spodnje perilo, tople obleke (volnen telovnik z ro-

Podlistek.

Na pokopališču.

Povest. — Iz slovaščine prevel Podravski.

(Dalje.)

„Resnica, krasen je,“ pritrudi Žalostin, „a tukaj počiva gospodična, in sicer še mlada, komaj dvajsetletna.“

Med tem je dospel tudi Leščan. Gospa ga je prišla pod pazduho ter ga peljala k spomeniku, govoreč: „Poglej, mož! Kadar umrem, daš mi tudi ti postaviti podoben spomenik.“

„Ti si si že postavila zaljšega, kakor so vse te mrlje skale.“

„Nu, kaj misliš?“

„Ali bi rada vedela?“

„Kajpada, da bi.“

Leščan prime Milana z eno in Miloša z drugo roko ter reče:

„Poglej, moja žena, to sta tvoja živa spomenika, ki nadkriljujeta vse ostale. Le to nama daj Bog, da iz nju vzgojiva dobra človeka in vrla Slovaka.“

„Bog vaju usliši!“ doda Žalostin.

Mlada gospa se je zardela, pobesila oči in vsi trije so korakali dalje. Potem pa je nadaljevala, zročna na spomenik: „Pa me niti ne vprašate po vzroku smrti te mlade deve, gospod Žalostin.“

„Smrt si najde vedno ne le eden, marveč sto vzrokov,“ odvrne Žalostin.

„Pri tej je bilo nekaj posebnega.“

„Da je bilo!“

„Resnica.“

„Toda saj sem mu to že davno pravil,“ omeni Leščan.

„Ne spominjam se, brate! Toda stvar me že začne zanimati; obetam vam že naprej, da vas hočem pozorno poslušati, ako mi to poveste.“

„Bilo je še v mojih mladeniških letih,“ jame pripovedovati Leščan, „ko sem imel nekaj opraviti v Lučkah. Tu mi je prišlo v glavo, da bi bilo dobro, ko bi krenil tudi v Leštinje pogledat, kaj dela moja Gustinka. Kakor rečeno, tako tudi storjeno. Najel sem si nosača, ki bi me imel prepeljati preko gričev. Na potu naju je zasačila metelica. Izpočetka je jelo samo snežiti, potem pa je nastal tudi vihar in proti večeru je napočila takšna metelica, da sveta božjega ni bilo videti. Velika sreča, da naju ni zasulo, in veliko čudo, da sva dospela v Leštinje. Zato pa sva se imela zahvaliti luči, katero sva videla brleti od daleč. Ko bi

kavi, volnen jopič, sweater, kožuhe, debelo zimsko suknjo i. dr.), volnene obujke (nogavice, volnene cape za čevlje), kučmo za sneg, zapestnike (šticlje), tople (volnene) rokavice, toplo odejo (koc) in nahrbtnik, vsekakor pa žlico, nož in vilice ter posodo za jed, kolikor ima te opremne predmete. Za te stvari se bo dala po njihovi vrednosti odškodnina, ako se spozna, da so uporabne za rabo v vojaški službi. Dobro je tudi prinesiti živila za tri dni. Črnovojna izkaznica daje pravico do brezplačne vožnje po železnici, kadar se odrine v službovanje, in pred nastopom te vožnje jo je dati kolkovati pri blagajnici za osebe na postaji odhoda. Spredaj stoječi poziv velja — in sicer z rokovi za odhod v službovanje, nastavljenimi za črnovojne zavezance avstrijskega državljanstva — tudi za bosensko-hercegovinske službene zavezance v razvidnosti druge reserve, ki so bili na prebiranju spoznani, da so sposobni za službo z orožjem, in ki morejo torej priti ob roku, ustrežajočem njihovem rojstvenemu letniku, k c. in kr. dopolnilnemu okrajnemu poveljstvu, h kateremu spada njihovo bivališče. — Kdor ne sluša tega pozivnega povelja, se strogo kaznuje po zakonu z dne 28. junija 1890. l. (drž. zak. št. 137.

Svetovna vojna.

Z avstrijsko-ruskega bojišča.

Boji ob Nidi. Rusi poskušajo brezuspešno preoračiti reko Nido.

Uradno se razglša: Napadi, s katerimi sovražnik ob Spodnji Nidi vedno poizkuša, so naperjeni posebno proti nekemu kraju, ki leži v odporai črti. S silnim artiljerijskim ognjem, ki se vrši na celi fronti, podpirana, poizkuša sovražna pehota pridobivati tla, da bi vdrla v kraj, kar se pa vedno s težkimi izgubami ponesreči.

ne bilo tega, bi bila nemara prisiljena bloditi vso noč, ali pa utrujena poginiti. Tako pa sva se ravnala po luči in sva srečno dospela k hiši, v kateri je gorela luč.

Stopila sva na dvorišče. Okna niso bila zagrnjena, videlo se je torej v sobo. V sobi poleg mize je sedela stara ženska, zročva v odprto knjigo pred seboj ter je bodisi čitala ali molila. Na postelji pa je bila videti mlada, blede, blizu dvajsetletna deklica. Nisem bil v mali zadregi; nisem vedel, ali naj grem v sobo ali odrinem dalje. Toda kam hočeš iti, grešni človek, ko pa niti ne veš, kje si in če se mar nahajajo kje v bližini kake hiše? Končno sem se odločil, da hočem potrskati, da bi mogel vsaj povprašati, kje se nahajam. In potrkal sem na okno.

Starka je šla ven, toda duri se niso odprle, in čakal sem precej časa, toda zaman. Ves premrazen sem se vrnil pod okno ter videl starko, kako se je razgovarjala z bolnico.

Premrazen in nejevoljen sem premišljal, kaj mi je storiti. Med tem sem čez trenutek zopet zapazil, da starka zopet odpira duri ter gre vun. In čakal sem, kaj bo sledilo dalje, kar sem takoj nato začul v daljavi, kakor bi nekdo govoril.

„Aha!“ sem si mislil, „tú gotovo nekdo blodi in išče zavetja.“ In res, nisem se motil, kajti čez malo

Pred našimi postojankami v Galiciji in Karpatih vlada po večini mir. Megla in severni zameti olajšujejo manjša podjetja naših čet, ki na različnih krajih vodijo do posrečenih napadov in drugih prask.

Mir v Galiciji in na Poljskem. — Boji ob Nidi in v Karpatih.

Uradno razglšajo, dne 14. januarja: V zapadni Galiciji in v Ruski Poljski je potekel včerajšnji dan v splošnem mirno.

Na naši krepko strnjeni fronti ob Nidi so se ponesrečili vsi sovražni napadi zadnjih dni.

V vzhodnih Karpatih in v južni Bukovini so se znova vršili neznatni izvidni boji.

Topovski boj ob Dunajcu. — Učinkovitost naše artilerije.

Uradno razglšajo dne 15. januarja:

Dočim se je na fronti v Ruski Poljski samo mestoma začel ogenj topov in strojnih pušk, se je vršil včeraj ob Dunajcu ljut topovski boj. Zlasti naša težka artiljerija je dobro učinkovala. Razstrelila je v pepel veliko sovražnikovo skladišče in prisilila z nekaj strelji sovražno težko artiljerijo, ki je bila več dni sem dobro nameščena, da je morala obmolkneti.

V Karpatih vlada mir. Naraščajoč mrzav vpliva na bojno aktivnost

Učinkovitost naše težke artilerije na Dunajcu.

Uradno razglšajo dne 16. januarja opoldne:

V Poljski, Galiciji in v Karpatih je položaj neizpremenjen. Ob Dunajcu je dosegla naša težka artiljerija v boju s sovražno poljsko in težko artiljerijo zopet lepe uspehe,

Dne 17. januarja razglšajo uradno:

Situacija je neizpremenjena.

časa sta stopili na dvorišče dve postavi, povsem zasuti s snegom, kakor jaz in moj spremljevalec.

Šla sta mimo naju, toda nista naju videli, ker sva se jima umaknila. Ko sta bila mimo, šla sva za njima, kakor bi bili skupaj prišli.

Starka je stala pri durih, kakor bi bila nas nalašč pričakovala in ko je poslednji stopil v vežo, je zaprla za nami duri in nas peljala v stransko sobo.

Čez trenutek je prišla starka k nam z naročilom, da si njena bolna hči želi nas videti, naj torej stopimo v sobo.

Nobeden izmed nas ni vedel, komu velja to pravzaprav. Gledali smo drug drugega in bili smo v zadregi; med tem sta se najina spremljevalca spoznala pri luči in kot stara znanca, spustila sta se v razgovor o metelici in blodnji.

Ko sta se ta razgovarjala, sva midva molče pogledala drug drugega. Bila sva si tujca, ne jaz, niti visok mladi mož ni imel volje dati se spoznati. Bilo je torej obema po godu, ko je naju mati bolnice povabila, naj vnideva.

In šla sva. Pri najinem vstopu v sobo je vzplamtelo oko bolnice in lice ji je zagorelo.

(Dalje prihodnjé.)

V Poljski, ob Dunajcu in v prostoru južno od Tarnowa topovski boj, ki je trajal ves dan z menjačo se intenziteto.

V Karpatih vlada mir.

Pri Zakliczynu so se Rusi umaknili v razdalji 6 km. — V zapadni Galiciji in v Karpatih je mir.

Uradno razglašajo dne 18. januarja opoldne:

Severno od Visle ni nobenih bistvenih dogodkov.

Na višinah, vzhodno od Zakliczyna, je naša artiljerija s koncentričnim ognjem prisilila Ruse, da so zapustili nekaj sprednjih strelskih jarkov. Umikajoča kretnja je pri sovražniku prešla tudi na druge dele njegove fronte, tako da je končno sovražnik v razdalji 6 kilometrov izpraznil svojo sprednjo postojanko in se umaknil v učinkovitem ognju naše artiljerije in strojnih pušk v neredu na bližnjo višinsko črto, pri čemer je pustil v svoji prejšnji poziciji mnogo pušk in municije.

Na ostali fronti v zapadni Galiciji samo topovski boj.

V Karpatih samo neznatni spopadi straž.

Kraj Zakliczyn, kjer je naša artiljerija prisilila Ruse, da so se morali umakniti, leži ob srednjem Dunajcu, med Tarnowom in Novim Sandecem, ob vznožju povprečno 500 metrov visokega gorovja, ki se razteza od severa proti jugu. Zakliczyn je že od 16. decembra v rokah naših čet, ki so se tu močno utrdile.

Odbit ruski napad pri Jakobenyju v južni Bukovini, sicer je položaj na vseh naših bojiščih neizpremenjen.

Uradno razglašajo dne 19. januarja opoldne:

V Poljski in v zapadni Galiciji artiljerijski boji.

V Karpatih se ni ničesar prigodilo. Iz nekaterih krajev znova poročajo, da je zapadel močan sneg.

Pri Jakobenyju v južni Bukovini smo s težkimi izgubami za sovražnika odbili ruski sunek.

Na južnem bojišču je položaj neizpremenjen.

Boji ob Dunajcu in položaj naših čet ob Dunajcu in pri Tarnowu

„Nowa Reforma“ prinaša opis bojnega polja in bojev ob dolgem Dunajcu v okolici mesteca Radlov (ob Dunajcu severnozahodno od Tarnowa). Plodna ravnina je vsa razrita od strelskih jarkov, okrvavljena in posejana z grobovi. Na razmočeni zemlji leže kupi posekanega drevja; vse vrbovje in vse grmovje ob Dunajcu in Biali je uničeno. Vasi ob Dunajcu so po večini popolnoma pogorele. Mestece Radlov je veliko trpelo. Rusi so mesto oropali. Potem so mesto zasedli Avstrijci, a v bojih je bilo mnogo hiš porušenih. Cerkev je bila zadeta od treh granat.

Najhujši boji so bili 21., 22. in 23. decembra. Bilo je strašno streljanje in grmenje noč in dan. Najbolj krvavi boji so bili pri vasi Nicoka, kjer so kupi trupel delj časa čakali skromnega vojaškega pogreba. Sedaj so se boji pomaknili dalje proti vzhodu.

Naše čete, podpirane od morilnega ognja naše artiljerije, ki po številu presega rusko, se polagoma pomikajo naprej ter v krvavem boju osvajajo vsako ped zemlje. Zdi se, da bo naša armada sovražnika kmalu pregnala iz njegovih postojank.

Položaj naših čet ob Dunajcu pri Tarnowu je tako ugoden, da se bo kmalu lahko obnovila železniška zveza s Tarnowom. Krakovska lista („Głos Na-

rodu“ in „Nowa Reforma“) sta dne 16. t. m. poročala, da vozijo vlaki že do Bogumilovic ter da se že popravlja most čez Dunajec. „Nowa Reforma“ dne 17. t. m. piše, da so bile te vesti sicer prezgodnje; res pa vozijo vojaški in osebni vlaki do Biadolin, torej do predzadnje postaje pred Tarnowom, in se popravlja železniški tir do Bogumilovic.

Naše čete so Tarnow, kakor smo že poročali, že zasedle. Mesto je v bojih veliko trpelo, Železniška postaja je porušena, uničeno je eno železniško skladišče in železniški tiri na postaji. Porušena je cerkev misijonarjev (lazaristov) in več zasebnih hiš v zahodnem delu mesta.

Z nemško-francoskega in nemško-ruskega bojišča.

Francozi so se umaknili iz okopov pri Palingebru. — Nemci so zavzeli hribe pri Cuffiesu in Crouyju ter ujeli 1700 Francozov.

Wolffov urad javlja: Veliki glavni stan, dne 13. januarja:

Zapadno bojišče. V okolici Nieuporta se je vršil srdit artiljerijski boj, ki je imel za posledico, da je sovražnik izpraznil strelske jarke pri Palingebru (predkraj pri Nieuportu).

Sovražne napade ob Kanalu pri La Bassée smo definitivno odbili. Zavrnilo smo francoske napade na La Boisselle in na višine pri Nouveonu.

Včerašnjemu brezuspešnemu francoskemu napadu na višine pri Crouyju je sledil nemški protinapad, ki se je končal s popolnim francoskim porazom in z očiščenjem višin severnozahodno od Cuffiesa in severno od Crouyja. Naši vojaki iz Mark so osvojili dve francoski postojanki, ujeli 1700 mož, uplenili 4 topove in več strojnih pušk.

Francoski saperski napad v okolici južno od St. Mihiela smo uspešno zavrnilo.

Naše čete so zavzele višine severno in severnozahodno od Nomenyja.

V Vogezih je položaj neizpremenjen.

Nemški uspehi pri Vregnyju. — Ujeli so 1130 Francozov. — Odbit francoski napad pri Perthesu.

Wolffov urad javlja: Veliki glavni stan dne 14. januarja:

Zapadno bojišče. V dinah pri Nieuportu in južno od Yperna so se vršili artiljerijski boji. Posebno silen ogenj je sovražnik naperil na kopališče Westende, ki ga bo v kratkem popolnoma razrušil.

Sovražne torpedovke so izginile takoj, čim smo jih jeli obstreljevati. Nadaljujoč napad z dne 12. januarja severnozahodno od Soissona so naše čete znova navalile na višine pri Vregnyju in so očistile od sovražnika tudi te kolone.

V silnem dežju in v globoko se ugrezajoči ilovici smo do poznega večera jemali okop za okopom in potisnili sovražnika do roba holmske planote. Ujeli smo 14 francoskih častnikov in 1130 mož ter uplenili 4 topove, 4 strojne puške in 1 projektor. To je sijajen čin naših čet pred očmi Najvišjega poveljnika.

Celotni plen v bojih dne 12. in 13. januarja severnozahodno od Soissona se je po točnem štetju zvišal na 3150 ujetnikov, 8 težkih topov, 1 samokrešni top, 6 strojnih pušk in drug material.

Severnovzhodno od taborišča pri Chalonsu so Francozi z močnimi četami včeraj dopoldne in popoldne izvršili napad vzhodno od Perthesa, toda z močnimi protisunki smo jih vrgli nazaj in jih s težkimi izgubami potisnili v njihove pozicije. Ujeli smo 160 mož.

V Argonih in Vogezih ničesar pomembnega.

Za Nemce zmagoviti boji pri Soissonu. — V trodnevnih bojih so imeli Francozi 5000 mrtvih.

Wolffov urad javlja: Veliki glavni stan, dne 15. januarja:

Zapadno bojišče. Pred Westende se je včeraj pojavilo nekaj torpedovk in manjših ladij, ki so se približale obrežju do prilično 14 km. Naše čete so zavrnile francoske napade ob obeh straneh Notredame de Lorette, severozapadno od Arrasa.

Včeraj smo izgubili strelski jarek, ki smo ga pred osmimi dnevi pri Écurie, severno od Arrasa, iztrgali sovražniku in ki so ga zasedli deli neke naše stotnije. Boji na tem mestu se danes zopet vrše.

Severno in severnovzhodno od Soissona smo severni breg reke Aisne definitivno očistili Francozov.

Nemške čete so v neprestanih napadih zavzele tele vasi: Cuffies, Crouy, Bucy le Long, Missy in pristavi Vauxrôt in Verrerie.

Naš plen iz trodnevnih bojev severno od Soissona znaša sedaj okroglo 5200 ujetnikov, 14 topov, 6 strojnih pušk in več samokresnih topov. Francozi so imele težke izgube. Na bojišču smo našli 4000 do 5000 mrtvih Francozov. Umikanje južno od reke Aisne se je vršilo pod ognjem naših težkih baterij.

Kako zelo so se razmere izpremenile napram prejšnjim vojniam, kaže prispevka tu omenjenih bojev z dogodki leta 1870. Dasi se važnost bojev severno od Soissona ne dá primerjati pomenu bitke dne 18. avgusta 1870, vendar odgovarja širokost bojišča približno oni v bitki Gravelotte-Saint Privat.

Francoske izgube od 12. do 14. januarja 1915 po vsi verjetnosti znatno nadkriljujejo izgube francoske armade dne 18. avgusta 1870.

Sovražni napadi severno od Verduna pri Consenvoye so se ponesrečili. Več sunkov proti našim postojankam pri Aillyju, jugovzhodno od St. Mihiela, smo odbili s težkimi izgubami za sovražnika s protinapadi. Ti sunki so mestoma dospeli do naših sprednjih jarkov.

V zadnjem sunku so naše čete osvojile sovražne pozicije, ki smo jih pa po zopetni izgraditvi naših lastnih postojank ponoči zopet zapustili prostovoljno in brez boja.

Naše čete so odbile neznamen napad pri Mesnilu severno od Saint Dix. V ostalem so se v Vogezih vršili samo artilerijski boji.

Odbiti francoski napadi pri Arrasu in Aillyju.

Wolffov urad javlja: Veliki glavni stan, dne 16. januarja.

Zapadno bojišče. V okolici Nieuporta so se vršili samo artilerijski boji.

Sovražne napade na naše postojanke severozapadno od Arrasa smo odbili.

V protinapadu so osvojile naše čete 2 strelska jarka in ujele njiju posadko.

V zadnjem času često omenjeno pristavo La Boisselle, severnovzhodno od Alberta, smo popolnoma razrušili in jo očistili Francozov.

Severnovzhodno od Soissona je vladal mir. Število v zadnjih bojih od 12. do 14. januarja tu osvojenih francoskih topov se je zvišalo na 35.

Manjši, za nas uspešni boji so se vršili v Argonih in v gozdu pri Consenvoye (severno od Verduna).

Napad na Ailly jugovzhodno od Saint Mihiela se je razbil v svojem razvoju ob našem ognju.

V Vogezih ničesar pomembnega.

Artilerijski boji na francoskem bojišču.

Wolffov biro javlja: Veliki glavni stan, dne 17. januarja:

Zapadno bojišče. V Flandriji na obeh straneh samo artilerijski boji.

Pri Blangyju (vzhodno od Arrasa) smo razstrelili veliko tovarniško poslopje ter zajeli vojne ujetnike. Z ostale fronte nimamo poročati ničesar pomenljivega razen to, da so se vršili artilerijski boji z menjajočo se silo in da so se nadaljevale borbe saperjev in minerjev.

Vihar in dež sta zavirala skoro na vsi fronti bojno aktivnost.

Boji pri Nieuportu. — Nemški uspehi pri Albertu in v Argonih.

Veliki glavni stan, dne 18. januarja:

Zapadno bojišče. V okolici Nieuporta samo artilerijski boji. V zadnjih dneh nismo opazili sovražnih napadalnih kretenj. Ob obrežju so bile na več točkah naplavljenе angleške mine.

Pri La Boisselle, severnovzhodno od Alberta, so naše čete v bajonetnem napadu prepodile Francoze, ki so se zopet nastanili na pokopališču in v pristavi jugozapadno od tu, ter ujele 3 častnike in 100 mož.

V Argonskem lesu smo zavzeli več francoskih strelskih jarkov ter skoro popolnoma uničili francoske posadke.

Francoski napad na naše pozicije, severozapadno od Ponta Mousson, je došel na višini, 2 kilometra južno od Vilceyja, do naše postojanke; boj še traja.

V Vogezih in v gorenji Alzaciji vlada močan snežni metež in megla, ki zavira bojne operacije.

Dne 19. januarja poročajo, da so se na celi fronti vršili samo artilerijski boji, ako ne vpoštevamo neznatne praske.

Neizpremenjen položaj na poljskem bojišču.

Veliki glavni stan, dne 12. januarja:

Vzhodno bojišče. Jugovzhodno od Gumbinnena in vzhodno od Lötzena smo odbili ruske napade, pri čemer smo ujeli več sto mož.

V Severni Poljski je položaj neizpremenjen.

Na Poljskem zapadno od Visle smo nadaljevali z napadi.

Na vzhodnem bojišču se ni pripetilo ničesar posebnega.

Nemški naval ob Visli napreduje. — Odbiti ruski napadi.

Veliki glavni stan, dne 15. januarja:

Vzhodno bojišče. V vzhodni Prusiji in na severnem Poljskem ni nobene izpremembe.

Napadi na Poljskem, zapadno od Visle, napredujejo počasi.

Pri osvojitvi nekega oporišča, severovzhodno od Rawe, smo ujeli 500 Rusov.

Srdite ruske nočne napade smo odbili s težkimi izgubami za Ruse.

Dne 16. in 17. januarja je bil položaj na vzhodnem bojišču neizpremenjen. Deževno in megleno vreme je izključilo vsako bojno akcijo.

Odbiti ruski napadi pri Radzanowu.

Veliki glavni stan, dne 18. januarja:

Vzhodno bojišče. V vzhodni Prusiji je položaj neizpremenjen.

V severni Poljski so poskusili Rusi prodreti preko sektorja reke Wkra pri Radzanowu, a so bili odbiti.

V Poljski, zapadno od Visle, se ni dogodilo ničesar bistvenega.

Odbiti ruski napadi pri Radzanowu, Biezunu in Sierpcu.

Veliki glavni stan, dne 19. januarja:

Vreme je bilo zelo neugodno. V vzhodni Prusiji ni ničesar novega.

Pri Radzanowu, Biezunu in Sierpcu so bili Rusi s težkimi izgubami potisnjeni nazaj. Pri tem smo ujeli več Rusov.

Zapadno od Visle in vzhodno od Pilice je položaj neizpremenjen.

Tedenske novice.

(Posredovanje korespondence med našimi vojnimi ujetniki in njihovimi domačini.) Tiskovni urad c. in kr. vojnega ministrstva poroča: Listi so ponovno priobčili poročila, da je Rdeči križ ali kak drug zavod v posameznih inozemskih mestih ustanovil pisarne za posredovanje korespondence med avstro-ogrskimi vojnimi ujetniki in njihovimi domačini; tem poročilom so bila večkrat dodejana navodila, kako je postopati pri pošiljanju pisem vojnim ujetnikom potom teh pisarn, tako da je to napravljalo vtis, kakor da bi pri nas ne imeli nobenih ustanov za posredovanje korespondence našim vojnim ujetnikom in bi v to svrhu prihajale v poštev le navedene inozemske posredovalnice. Z ozirom na to se opozarja, da se takoj po začetku vojne pri skupnem izvestilnem uradu, oddelek za vojne ujetnike (Dunaj, I, Jasomirgottstrasse 6) ustanovil osrednji urad z nalogo, da spravi celokupno dopisovanje za naše ujetnike in od njih na varno in zanesljivo pot. Ta ustanova vsestransko uspešno deluje in obračanje na inozemske pisarne, ki je navadno tudi razmeroma drago, ni le nepotrebno, marveč naravnost nedopustno. K temu pride še to, da uspeh takega posredovanja ni vselej zanesljiv. Pošiljanje pismenih obvestil našim vojnim ujetnikom potom skupnega osrednjega izvestilnega urada je jako enostavno urejeno in je brezplačno za odpošiljalca in prejemnika, ker so tozadevne pošiljatve do 100 gramov teže poštnine proste. Pri teh pošiljativah je na ovitku, oziroma dopisnici napisati ime vojnega ujetnika, njegov vojaški čin, polk, kraj bivališča in pa dotično deželo; vse to mora biti napisano z latinico. Vrhu tega se nad naslovom razločno zapiše opazka: „Prisonnier de guerre“. Zadaž se napiše naslov odpošiljalca. Za pisma je predpisano, da se pošiljajo odprta. Dopisi se enostavno vržejo v nabiralnik ter jih pošta pošlje na Dunaj skupnemu osrednjemu izvestilnemu uradu. Na istotako preprost način posreduje navedeni urad dopise, ki jih vojni ujetniki pošiljajo svojim domačim. — Zgodi se večkrat, da se

tudi zasebne osebe v inozemstvu ponujajo v javnosti za posredovanje korespondence vojnim ujetnikom, in sicer navadno proti visokemu plačilu. Tudi glede teh se opozarja, da je tako posredovanje nedopustno, pa tudi popolnoma nezanesljivo.

(Premije za pogozdovanje goličav.) Kranjsko-primorsko gozdarsko društvo je podelilo za leto 1914. za uspešno pogozditev goličav kmečkega posestva sledeče priznalne diplome, oziroma nagrade: Priznalne diplome: Juriju Munihi, Podbrdom ob Bači in Matiji Perzu v Mooswaldu pri Kočevju. Nagrado 40 kron Francu Šilcu v Gorenji vasi pri Ribnici in Francu Persiču na Trnovem pri Gorici 30 kron.

(Izgube naše armade.) Listi poročajo: Dne 12. avgusta 1914 je izšel prvi izkaz o izgubah naše armade, sledilo mu jih je doslej še 99, tako da imamo sedaj že 100 izkazov. Prvi izkazi so obsegali le ranjence in mrtve iz prvih predstražnih bojov na lastnem ozemlju, kasneje, ko so se vršile velike bitke, so pa izkazi postali seveda obsežnejši. Ker se morajo izkazi skrajno natančno voditi, poročajo vedno o izgubah v bojih, ki so se vršili približno že pred enim mesecem. Tudi se izkazi tičejo le padlih in ranjencev; o ujetnikih pričakuje armadno vodstvo poročil vedno šele od sovražnika, in le na podlagi sovražnikovih podatkov se izkazujejo ujetniki. Kogar se ne najde ne med padlimi ne med ranjenci in tudi med ujetniki ni naveden, tega se označi kot pogrešanega. V prvih sto izkazih o izgubah je navedenih: Častnikov ranjenih 8980, mrtvih 2263, ujetih 628. Moštvo: 231.160 ranjenih, 40.827 padlih in 9502 ujeta. Skupaj 240.140 ranjenih, 43.090 padlih in 10.130 ujetih. Vseh izgub smo torej imeli do pred približno enim mesecem 293.360 mož, od katerih je pa velik del že davno zopet na fronti, drugi pa v kratkem lahko odidejo tjekaj. Ako primerjamo naše izgube — zlasti kar se tiče padlih in ujetih — s sovražnikovimi, potem se moramo z občudovanjem odkriti pred našim armadnim vodstvom, ki je z razmeroma tako majhnimi žrtvami prizadejalo sovražniku tako velike izgube.

(Jeseniški kolodvor) ni več odgovarjal vedno večjemu prometu, zato so ga prezidali in bo kmalu povečanje končano. Predelani kolodvor so otvorili že 11. januarja. Zgradili so pokrit, takozvan otočni peron, kakršen se nahaja na primer na celovškem glavnem kolodvoru. Potniki gredo nanj skozi pokrit predor in jim ni treba več hoditi čez tračnice, in čakajo na vlake pod streho. Izhod je dvojen. Potniki lahko znajo, kako naj hodijo, ker je dovolj informacijskih napisov. Ločen od osebnega je tovorni promet. Izboljšanje kolodvora se je z ozirom na omejen prostor izvedlo srečno. Otvorili so povečani kolodvor v navzočnosti vladnega svetnika Kordina.

(Nov moratorij.) Peta moratorijska naredba, ki jo pričakujemo za zadnje dni tega meseca, hoče plačilo starih odloženih terjatev tako-le urediti: Med denarnimi terjatvami imamo ločiti tri skupine, za katere velja za vsako poseben način odplačila in popolnega plačila. V prvo skupino spadajo zasebne denarne terjatve, ki so zapadle v plačilo že pred avgustom ali do konca avgusta l. 1914. Od teh terjatev je bilo že treba plačati v oktobru 10 odstotkov, v novembru 15 odstotkov in nadaljnjih 25 odstotkov pa v decembra lanskega leta. Neplačljivih je ostalo tedaj še polovica ali 50 odstotkov teh terjatev. Prihodnji moratorij določuje, da je od tega ostanka plačati 25 odstotkov v februarju in zadnjih 25 odstotkov pa aprila meseca.

Druga skupina obsega zasebne terjatve, ki so zapadle v plačilo v mesecih septembra in oktobra lanskega leta. Od teh terjatev je treba plačati do dne 31. januarja tega leta 50 odstotkov. Nadaljnjih 25 odstotkov bo treba plačati v marcu in zadnjih 25 odstotkov pa maja. V tretjo skupino spadajo v lanskem novembru zapadle terjatve. Od teh je sedaj treba do 31. januarja plačati 25 odstotkov, v prihodnjem marcu in maju bo treba plačati po 25 odstotkov, glede zadnje četrtine ali zadnjih 25 odstotkov bo pa plačilni rok določila šele nova, šesta moratorijska naredba. Razume se samo po sebi, da glede terjatev, ki so nastale šele po 1. avgusta 1914, moratorij ničesar ne določa. Takrat je že vsakdo vedel, da je vojska in zato more plačati svoje dolgovi v celoti čisto natanko po dogovoru. Moratorij velja tedaj samo za one zasebnopravne terjatve, ki so nastale pred 1. avgustom lanskega leta. Poleg zgoraj navedenih treh skupin takih pred 1. avgustom 1914 nastalih terjatev imamo še ene skupino takih, ki so zapadle v plačilo v prejšnjem decembru ali sedaj v januarju. Zadnja moratorijska naredba je plačilo teh terjatev popolnoma odložila in tudi prihodnji moratorij glede teh ne bo imel nobenih določil. Čas in način njihovega odplačila bo določil šele šesti moratorij, kateri izide maja meseca. Pred 1. avgustom 1914 nastale, toda šele februarja, marca, aprila ali maja leta 1915. plačljive terjatve pa sploh ne pridejo v poštev. Treba jih bo ob pogojenih rokih plačati v celoti.

(Iz finančne službe.) Povodom vpokojitve se je izreklo davčnemu nadupravitelju Ivanu Finku priznanje c. kr. finančnega ministrstva za mnogoletno, vestno in uspešno delovanje. Premeščeni so bili: davčni oficijal Ivan Kušar iz Litije v Vipavo, davčni oficijal Rihard Koller iz Postojne v Litijo, praktikant Anton Vardjan iz Črnomlja v Rateče. Davčni upravitelj Ivan Splichal in davčni oficijal Matija Wrinskele sta bila vpokojena. Na južnem bojišču sta padla računski asistent Bogomil Brinšek in evidenčni geometer I. razreda Josip Perovšek

(Iz finančne pazniške službe.) Titularna nadpaznika Josip Hren in Josip Podobnik sta bila imenovana za nadpaznika. Premeščeni so: Nadpaznik Beguš iz Ljubljane v Osivnico, titularni nadpaznik Alojzij Kobe iz Osivnice v Ljubljano, titularni nadpaznik Fran Nosan iz Senožeč v Novo mesto, paznik Ivan Vakselj iz Mokronoga v Senožeče, titularni nadrespicijent Ivan Lončar iz Mokronoga v Kočevje in respicijent Anton Muc iz Kočevja v Mokronog.

(Pozor.) Z ozirom na dejstvo, da je deloma ustavljena notranja produkcija olja in bencina z ozirom na težkoče uvažanja teh iz tujezemstva, je c. kr. vojno ministrstvo odredilo, da se z njimi kar mogoče varčuje. Oziralo se bode edinole na take odjemalce, ki motorna olja in benzin rabijo bodisi direktno ali indirektno za vojaške ali za javni blagor nepogrešljive potrebščine, in sicer le, če teh potrebščin nikakor drugače ni mogoče proizvajati. Isto velja za bencin in motorna olja pri električnih napravah, ki so zaprosile za tozadevna pojasnila pri c. kr. trgovinskem ministrstvu, odnosno pri trgovinskih zbornicah. Tudi ta podjetja morajo tedaj bencin ali motorna olja rabiti direktno ali indirektno v svrhu proizvajanja vojaških ali za javni blagor nepogrešljivih potrebščin. Kar se tiče motorjev na bencin, se mora ravnati tu z največjo štedljivostjo in se uporabljajo z največjo štedljivostjo vsled tega nadmestne snovi. Uspeh teh se je že pokazal v Nemčiji. Pokazalo se je, da ni velike spremembe pri obratih,

ki uporabljajo mesto bencina takozvan bencoole in visoko gradiran špirit. Benzol proizvaja Julij Rütger, kemična tvrdka za smolne produkte v Angornu, Spodnje Avstrijsko. Oni podjetniki, ki so navezani naravnost na rabo mineralnih produktov, naj se obrneje na c. in kr. vojno ministrstvo s priporočilom obrtne oblasti, a se jih v nobenem slučaju ne dobi več, kakor za en mesec.

(Štedite s pridelki.) Da se krijejo naše potrebe in da ne pride do pomanjkanja pridelkov, ki se uporabljajo za kruh, so bili sicer že storjeni koraki, ki pa morajo biti uspešni samo, če pripomore tudi prebivalstvo s štedenjem. Zlasti mladini je treba vcepiti spoznanje, da je treba štediti, katero nalogo naj prevzamejo šole. Razdelila se bo šolam tudi spomenica, ki se glasi: Tedne in mesece stoje naši bratje na bojišču in se bojujejo za domovino. Gotovo se našim sovražnikom ne bo posrečilo, premagati naših hrabrih, junaških vojakov na bojišču. Sedaj pa nas skušajo pritisniti z lakoto s tem, da nam hočejo zapreti dovoz iz dežel, ki nam niso sovražne. Tudi ta poskus se bo izjalovil. Dosti živil imamo v deželi, da lahko čakamo do prihodnje žetve, če bomo le štedili. V tem oziru lahko pomagate tudi vi, da se konča boj z zmago. Vaša sveta dolžnost je, da ničesar, kar se da zaužiti, ne omalovažujete in da štedite z živili, drvni in premogom. S tem ne dokažete samo svoje ljubezni do domovine, marveč pomagate tudi svojim staršem v tem težkem času. Bodite torej štedljivi s kruhom, ki nam ga da Bog. Če boste božji dar primerno spoštovali, vam vsakdanjega kruha ne bo nikdar primanjkovalo in nikdar ne boste lačni. Nobenega koščka kruha ne vržite stran, tudi če ni več svež. Ne režite si več kruha, kakor ga morete snesti. Mislite na vojake na bojišču, ki bi bili pogosto srečni, če bi imeli kruh, ki ga morda vi omalovažujete! Štedite tudi s krompirjem. Kuhati ga je v oblicah in šele potem olupiti. Kdor ga prej oluplji in potem skuha, zapravlja. Kuhinjskih odpadkov ne gre metati stran. Ostanke mesa, sočivja in krompirja je porabiti za prehrano perutnine, ali pa dajte odpadke kmetom, da morejo pitati prašiče. Otroci, štedite, potem služite domovini in svojim staršem!

(Požar.) V Koševniku pri Črnem vrhu je nastal v nedeljo 17. t. m. dopoldne požar, ki je upepelil hišo, hlev, poleg tega je poginilo v dimu osem goved, en konj in en prašič. Gospodar Anton Mikuž se nahaja v vojni kakor tudi še trije njegovi bratje. Doma sta le oče in mati.

(Pekom in prodajalcem kruha v znanje!) C. kr. trgovskemu ministrstvu je dospela vest, da se peki in drugi obrtniki, ki se pečajo obrtno s peko in prodajo kruha, ne drže tozadevne naredbe z dne 28. novembra 1914, št. 324, drž. zak. (fina moka za peko in kuho). Ker je ta naredba ekonomične tendence, namen ji je, da se čimdalje izhaja s pšenično moko, se vsi tozadevni obrtniki opozarjajo, da se natančno drže tozadevnih predpisov, ker bi se v nasprotnem slučaju moralo proti njim postopati kazensko. Tedaj, pšenična moka za peko in kuho se ne smeta porabljati za obrtno peko kruha, pač pa za zmes krompirjeve in riževe moke.

(Podaljšanje policijske ure za vojake-nešarže.) C. kr. deželna vlada je podaljšala policijsko uro za vojake-nešarže v gostilnah, kavarnah, izkuh in drugih javnih lokalih do 7. ure zvečer. Vse drugo, tičoč se tozadevne naredbe ostane še v veljavi in so

lastniki javnih lokalov sami odgovorni za red. To podaljšanje je stopilo v veljavo dne 17. januarja.

(Smrtno ponesrečil) je, kakor poroča c. in kr. avstro-ogrski konzulat v St. Paulu, Minesota, Jožef Ovniček v državi Michigan. Ponesrečenec je doma nekje iz novomeškega okraja. Ker njegovi sorodniki, ki imajo pravico zahtevati odškodnino, sodišču niso znani, se s tem pozivljajo, da se zglasijo pri okrajnem sodišču v Rudolfovem.

(Prepovedano klanje mlade živine.) Poljedelski minister je z naredbo z dne 14. oktobra prepovedal brez dovoljenja klati teleta in nadrobno navedel slučaje, ki je zanje dati dovoljenje. Dne 23. decembra 1914 je pa minister z ozirom na važnost, da si ljudje ohranijo kolikor mogoče veliko plemene živine, ono naredbo razširil. Vsled tega odloka je zabranjeno brez posebnega dovoljenja klati breje krave, telice in svinje sploh, teleta in junce do 2½ leta stare in bike do 2 let stare. Določeni so tudi slučaji, kdaj sme oblast dovoliti, da se zakolje te vrste živina; ti slučaji so podobni onim, ki dovoljujejo izjemno klanje telet. Taki odloki pa bodo le tedaj imeli uspeh, ako bodo živinorejci sami imeli smisel za varstvo plemene živine. Zato bi bilo dobro, da bi živinorejske in kmetijske zadruge v tem oziru ljudi oskrbovale s potrebnim poukom; potem bi ljudje ne hlastali le po izmišljenih vojnih dogodkih, pač pa razumeli svojo nalogo v teh težkih časih in bi vsakdo delal v svojo in splošno dobrobit.

Razne stvari po svetu.

(Neprevidno ravnanje z revolverjem.) Poštni oficijal Balli, ki se je pred kratkim vrnil ranjen v Bekes-Gyulo, je razkazoval v nekem zabavišču svoj revolver. Odstranil je patrone, pozabil pa eno in ko je sprožil, je zadel neko deklico v srce. Balli je nato ustrelil samega sebe.

(Požar v Jasni Poljani.) Dunajski listi pripovedujejo, da je vdrla ruska policija v Tolstojevo hišo v Jasni Poljani ter je izvršila pri njegovi vdovi hišno preiskavo. Revolucionarnih spisov policija sicer ni našla, pač pa je za časa navzočnosti policije „na skrivnosten način (?)“ zgorel Tolstojev grad.

(Delavec — tajni svetnik.) Angleški kralj je imenoval tajnika angleške delavske stranke Arthura Hendersona za člana „Privy Council“, t. j. kraljevega tajnega sveta. Henderson se je ostro boril proti udeležbi Anglije na vojni, od izbruha vojne pa zastopa idejo, da se mora vse delavstvo postaviti v bran za domovino.

(Kako zbira Anglija čete?) Lord Kitchener se obrača s petimi vprašanji do časti in vesti Angležev. Ta vprašanja so: 1. Če si telesno zdrav in star od 19 do 38 let, ali si v resnici zadovoljen s tem, kar delaš danes? 2. Ali si srečen, če hodiš po cestah in vidiš, da nosijo drugi moške uniforme kralja? 3. Kaj boš rekel v prihodnjih letih, če te bodo vprašali: Kje si služil v veliki vojni? 4. Kaj boš rekel, če ti bodo dorasli otroci in te bodo vprašali: Oče, zakaj nisi bil tudi vojak? 5. Kaj bi se zgodilo z državo, če bi ostal vsak tako doma, kakor ti? Tvoj kralj in domovina te rabita! Zglasi se danes! Na vsaki pošti izveš naslov najbližjega nabornega urada. Bog varuj kralja!

(Kako se godi ranjenim Indijcem.) Francoska vlada je odredila, da bi lahko ranjenih Indijcev ne prevažali na Angleško, marveč v Rouen. Na ta način se morajo potem, ko bodo ozdravljeni, hitreje vračati v fronto nego prej. Indijce, ki se zdravijo v Londonu in ki morejo hoditi, spremljajo častniki, ki znajo njihov jezik, po mestu ter jim razkazujejo mesto. V programu je tudi obisk groba lorda Robertsa, ki ga Indijci nazivajo „Bobs Bohadur“. Največje veselje Indijcev pa je obiskovanje velikih trgovin, kjer za plačo, ki jo dobivajo, kupujejo razne predmete.

(Orgle iz bambusa.) V jezuitski cerkvi v Šanghaju na Kitajskem so pred kratkim blagoslovili orgle, ki jih je izgotovil kitajski član Jezusove bratovščine. Piščalke teh orgel niso kovinaste, marveč iz bambusa in njihov glas je nenavadno lep. Sicer pa imajo te orgle še to prednost, da so cenejše, nego kovinaste orgle.

(Nova francoska uniforma.) Francozi pišejo, odkar traja vojska, da zamenjajo bolj lepe kakor praktične zgodovinske rdeče hlače z bolj modernimi. Francoska intendantca je sklenila, naj bodo hlače modre in nekoliko izpremenjene znake. Na častniških čepicah odstranijo okraske. Čepice bodo vse enake svetlo modre.

(Angleške in belgijske čete.) O vojaški moči naših zahodnih nasprotnikov je objavila „Neue Züricher Zeitung“ več člankov. O ostankih belgijske armade piše: Belgijska armada je trpela na tako grozen način, da jo smemo smatrati takorekoč za uničeno. Po zavzetju Lütticha in Namurja so se različni armadni kori v splošnem umikanju pri Charleroi tudi umaknili in so sodelovali v bitki ob Marni. Še danes se srečujejo posamezni belgijski vojaki, ki so se udeležili omenjene akcije. Deloma so našli kak posel, deloma so prišli v Havre, kjer skuša belgijska armada nanovo sestaviti več polkov. Tudi se nahajajo tam depoji za ostanke belgijske armade, kolikor so jih rešili iz Antwerpna. Ti se zdaj bojujejo na skrajnem levem krilu zaveznikov, na majhnem delu belgijske države ob morju, ki ga Nemci še niso zasedli. V prvih bitkah v tej pokrajini so mnogo trpeli, posebno ker so se morali spričo poplav mnogokrat bojevati v vodi. Imeli smo priliko videti kakih trideset teh vojakov v bolnišnici Rdečega križa. Grozno so bili spačeni vsled revmatizma. Telo in ekstremitete so bile skrčene v neznanskih bolečinah. Brezuspješni so bili vsi poskusi, olajšati jim s pomočjo elektrike ali z masažo. Vidi se, da bodo vse življenje ostali pohabljeni, usmiljenja vredne žrtve, ki bi jih pač ne bili smeli po težkem umikanju postaviti še v najprednejše vrste.

Zelo težko je konstatirati sedanje efektivno stanje belgijske armade, ker je skrbno prikrivajo, da navidezno vzbujajo mnenje, da je še znatno. V resnici pa znaša komaj 30.000 mož navzlic vsem naporom belgijske vlade. Belgijci, ki niso inkorporirani, ne kažejo prevelikega veselja do vojaške službe.

(Novi nemški finančni minister.) Dosedanji državni tajnik nemške državne zakladnice (finančni minister) pl. Kuehn je odstopil. Za njegovega naslednika je imenovan dosedanji ravnatelj „Nemške banke“ dr. Helfferich, eden izmed najodličnejših nacionalnih ekonomov. Dr. Helfferich je šel 42 let star.

(Proti priseljevanju analfabetov.) Nedavno je sprejel ameriški senat zakon, ki izključuje analfabete od priseljevanja v severoameriške države. Akoravno se je predsednik Wilson izjavil proti

zakonu, se je senatu pridružila z veliko večino tudi zbornica reprezentantov. Predsednik Wilson ima sedaj pravico formalno ugovarjati. Pravijo, da se bo pravice veta poslužil.

(Hindenburg krstno ime.) Iz Budimpešte se poroča: V Aranyosmarothu se je nekemu posestniku rodil sin. Oče se je odločil dati svojemu novorojenčku ime Hindenburg kot krstno ime. Isti čas je dobil tudi njegov zet sina — tudi ta mu je hotel dati ime Hindenburg. Kmalu bi bilo prišlo med njima do prepira. Končno je zet kot mlajši odjenjal s svojo zahtevo in tako je zdaj na Ogrskem samo en majhen patriot z imenom Hindenburg.

(Obed za dva feniga.) V dokaz, kako se je dvignila vsa Nemčija, da odpomore bedi potrebnih ljudi, naj služi sledeča primera. V Berlinu so pred dnevi otvorili ljudsko kuhinjo, v kateri velja obed samo dva feniga. Razume se, da to ni obed, kakor si ga mi mislimo, temveč krožnik juhe od kakaoa in kos kruha z maslom. A tudi s tem je mnogo pomagano, obenem pa dokazuje, da se spričo rodoljubne požrtvovalnosti nemškega naroda niti najsiromašnejšim ni treba bati lakote.

(Na nemškem otoku Japu.) enem izmed karolinskih otokov v Velikem oceanu, ki so jih zdaj zasedli Angleži, plačujejo prebivalci namesto z novci s kameni, ki so po svoji velikosti podobni mlinskim kamenom. Ti novci se seveda ne hranijo v možnjici, ampak leže zunaj pred hišami, tako da se že zunaj lahko vidi, kako trden je dotični gospodar. Te kamene rabi ljudstvo namesto denarja, ker so mu jako priljubljeni. Na imenovanem otoku ni sploh nobenega kamenja, ampak ga dovažajo z drugih otokov. Kurs kamenom pada in raste prav tako kakor vrednost našega papirnatega denarja na borzi. Poleg kamenov pa rabijo ondodni prebivalci tudi kokosov oreh namesto denarja.

(Iz Lvova.) „Nowiny Wiedenskie“ poročajo iz Lvova: Vest, da bi Rusi zaplenili vse hiše, katerih lastniki so pobegnili, se ne potrjuje. Pač pa so ruske oblasti zagrozile, da bodo zaplenile imetje onih, ki bi se na kakršnikoli način pregrešili proti ruskemu vojaštvu. V raznih zapuščenih hišah so nameščeni uradi in častniki, za druge zapuščene hiše je uvedena prisilna uprava, v svrhu, da se lahko predpišejo davki. — Nedavno tega je izšel ukaz, s katerim se vsi moški od 18. do 42. leta progl.šajo za vojne ujetnike, ki ne smejo zapustiti svojega bivališča brez posebnega dovoljenja. Lvovsko nadsodišče posluje neovirano. Uradni jezik sodišča je slejkoprej poljski. Pred nadsodiščem se vrše kakor v mirnih časih odvetniški izpiti. Med inteligenco vlada velika beda: Žene odvetnikov prodajajo časopise po ulicah, uradniki, inženirji se preživljajo kot krušnjarji, godci itd. V mestu je silna draginja: kilogram sladkorja stane 1 K 50 v, kilogram surovega masla 6 K, 1 cent drv 6 K, 1 navitek sukanca 1 K, 1 par podplatov 6 K itd. Znani lvovski kirurg dr. R. je sporočil svoji na Dunaju živeči soprogi, da je dobil nalog, naj izvrši vse potrebne priprave, da se prepeljejo ranjenci iz Lvova v Kijev. Nekaj bolnišnic so Rusi že izpraznili. Policijska ura v Lvovu se je podaljšala do 11. ponoči. Kdor se boji sam ponoči na ulico, lahko dobi proti pristojbini 60 v stražnika za spremljevalca. Krasno panoramo Raclawic, ki spominja na poljske boje za svobodo pod Kosciuskim, so oblastveni zatvorili. V Varšavo so

avedli avtomobilski promet preko Tomaszowa, Zamošča in Lublina.

(Petič se vrnil v fronto.) „Tägliche Rundschau“ poroča: Iz nekega bernburškega lazareta se je te dni vrnil neki domobranec petič v fronto. Doma je iz Köthna. Štirikrat je bil že kot ranjenec v lazaretu. Zdravnik mu je hotel, predno bi petič odpotoval na Rusko, kjer je bil štirikrat ranjen, dovoliti kratek dopust, ker ga pričakujejo žena in sedem otrok. Toda navdahnjen od čustva patrijotične dolžnosti, je odklonil prijazno ponudbo ter sledeče utemeljeval: „Obljubil sem ženi in otrokom, da se vrnem le kot zmagovalec, drugače ne. To obljubo hočem držati. Pretežko bi mi bilo vrniti se zdaj kot ranjenec, čeprav ozdravljen, na dopust. V domovino se hočem vrniti ali kot zmagovalec in svoboden Nемеc ali pa — mrtev!“

(Rusinska legenda o Przemyslu.) Rusinski kmet je prepričan, da je trdnjava Przemysl nezavzetna. O tem priča legenda, ki jo ukrajinski „Korrespondenzblatt“ sledeče pripoveduje: Po prvem obleganju trdnjave Przemysl ni mogel car zaradi poročil o groznih izgubah in o opustošenju obeh dežel en cel teden spati. Potem si je dal prinesiti zlato pero in srebrn papir in je pisal našemu cesarju. „Če bo vojna trajala še nadalje,“ je pisal, „se bosta najini deželi izpremenili v puščavi, s krvjo nasičeni. Zdravo moško prebivalstvo bo obležalo na bojišču; starce, ženske in otroke bosta umorili lakota in kolera. Kaj hasne meni ali Tebi zмага, če vojna izpremeni najini deželi v puščavi?! Stavim Ti predlog: Daj mi Galicijo in jaz Te pustim s Tvojimi ostalimi deželami v miru. Ti mi zaradi mene lahko vzameš tudi Srbijo. Tudi ne bom nič imel proti temu, če vse Srbe z ženami in zarodom vred potopiš v Donavi.“ Naš cesar bere pismo, pokliče svojega pisarja in pravi: „Piši mu: Tako meni nič tebi nič Ti ne morem dati Galicije. Da pa se napravi konec tej strašni vojni, Ti stavim sledeči predlog: Galicija naj bo tistega, ki ima Przemysl. Vzemi v naskoku Przemysl! Če vzameš Przemysl, Ti dam Galicijo in vojna je končana.“ Car bere pismo, pljune trikrat, pokriža se trikrat in odgovori našemu cesarju: „Tvojega Przemysla niso zgradili ljudje, marveč hudič. Vsled tega ga ne bo moja armada . . . . . hudič ga naj naskoči in zavzame!“

(Število ujetnikov v Nemčiji.) Celotno število koncem leta v Nemčiji se nahajajočih in interniranih ujetnikov znaša 8138 častnikov in 577.875 mož. V tem številu ni nobenih civilnih ujetnikov. Pri tem niso všteti oni ujetniki, ki se nahajajo še na transportu in del onih, ki so bili zajeti na zasledovanju v Ruski Poljski. Med temi ujetniki je: Francozov 3459 častnikov, med njimi 7 generalov in 215.905 mož. Rusov: 3575 častnikov, med njimi 18 generalov in 308.294 mož. Belgijcev: 612 častnikov, med njimi 3 generali in 36.852 mož, in Angležev: 492 častnikov in 18.824 mož. Vest, ki jo širijo iz Kopenhagena in ki izvira baje od ruskega vojnega ministra samega, da se nahaja v Rusiji 1140 častnikov in 134.700 mož nemških ujetnikov, je prevara. Rusi štejejo tudi civilne ujetnike, ki so jih ob izbruhu vojne pridržali in internirali. Vojnih ujetnikov je računati kvečjemu 15%. Pri tem pa je uvaževati, da je velik del tudi teh ujetnikov prišel v roke Rusov samo zategadelj, ker so bili ranjeni.